

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
25/2635 - LIN

Dato
29.04.2025

Dokument 8:204 S (2024-2025) - representantforslag om et offentlig tilgjengelig register over personer som er domfelt for de mest alvorlige kategoriene av seksualforbrytelser mot barn

Jeg viser til oversendelse 10. april 2025 av representantforslag fra Helge André Njåstad og Johan Aas om å utrede avgrensningsspørsmål og fremme nødvendige lovendringsforslag for innføring av et offentlig tilgjengelig register over de som er domfelt for de mest alvorlige kategoriene av seksualforbrytelser mot barn (Dokument 8:204 S (2024–2025)).

Arbeidet for å forebygge og straffeforfølge vold og overgrep mot barn er et prioritert saksområde for regjeringen og vår overordnede målsetting er å beskytte barn mot slike overgrep.

Vi har trappet opp innsatsen betraktelig de senere årene, blant annet i form av etablering av flere barnehus, styrking av etterforskningskapasiteten i politiet og sist, men ikke minst, økt satsning på det forebyggende arbeidet, som behandlingstilbudet til overgripere er en viktig del av. BASIS, et frivillig behandlingstilbud i regi av spesialisthelsetjenesten til personer under straffegjennomføring med antatt forhøyet tilbakefallsrisiko til nye seksuallovbrudd, er ett slikt tilbud. Utvidelsen av målgruppen for Statens barnehus til også å omfatte mindreårige mistenkte i saker som gjelder seksuelle overgrep er et annet eksempel på tiltak.

I desember 2023 fremmet regjeringen en proposisjon for Stortinget med en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner for perioden 2024 til 2028. Planen inneholder 120 tiltak og er en viktig byggestein i regjeringens helhetlige arbeid for å øke tryggheten i samfunnet.

Jeg vil legge til at overgrep mot barn er blant de prioriterte sakstypene i riksadvokatens årlige mål- og prioriteringsrundskriv for straffesaksbehandlingen i politiet. Det betyr at politimestrene skal sørge for at ressursene fordeles på en slik måte at de prioriterte sakstypene gis forrang og sikres nødvendig oppfølging i sine distrikt.

Til representantenes forslag om å utrede avgrensingsspørsmål for innføring av et offentlig tilgjengelig register over de som er domfelt for de mest alvorlige kategoriene av seksualforbrytelser mot barn, samt fremme et nødvendig lovendringsforslag for innføring av et slikt register, er min kommentar til det i det alt vesentlige den samme som jeg har gitt Stortinget i anledning Dokument 8:140 S (2024-2025) – representantforslag om bekjempelse av økonomisk kriminalitet:

Det er politiet som fører et register med opplysninger om fysiske og juridiske personer som er ilagt strafferettslige reaksjoner. Opplysninger om at noen er ilagt strafferettslige reaksjoner er personlige forhold som i utgangspunktet er taushetsbelagte. Politiet har likevel en relativt vid adgang til å utlevere opplysninger fra reaksjonsregisteret, blant annet dersom det er nødvendig for å forebygge eller avverge lovbrudd. Etter politiregisterloven § 27 kan politiet utlevere slike opplysninger til både private og offentlige aktører for å forebygge lovbrudd. Politiet kan også utlevere opplysninger etter politiregisterloven §§ 30 og 31 til offentlige organer og private i deres interesse dersom det er nødvendig for å fremme mottakernes oppgaver etter lov. Utlevering med hjemmel i nevnte bestemmelser vil imidlertid regelmessig være knyttet til en eller flere bestemte personer, og utleveringen vil innebære spredning av opplysningene til et begrenset antall mottakere.

Et offentlig tilgjengelig register over personer som er domfelt for de mest alvorlige kategoriene av seksuallovbrudd mot barn reiser flere juridiske og prinsipielle spørsmål, særlig knyttet til personvern og rettssikkerhet. Etablering av et offentlig tilgjengelig register over ilagte strafferettslige reaksjoner vurderer jeg som vanskelig forenlig med de internasjonale og nasjonale rammene, særlig EMK artikkel 8, Grunnloven § 102 og EUs rettsakter om personvern, som ligger til grunn for den norske lovgivningen.

Selv om offentlig tilgjengeliggjøring av opplysninger om personer som er domfelt for alvorlige lovbrudd vil kunne forebygge enkelte lovbrudd, er det vanskelig å se at behandling av slike opplysninger i form av tilgjengeliggjøring for offentligheten vil være nødvendig og forholdsmessig holdt opp mot hensynet til rehabilitering av domfelte og deres rett til personvern og vern mot unødvendig stigmatisering. Vi vet at svært mange overgrep mot barn begås av personer som ikke tidligere er domfelt for seksualforbrytelser, og ofte begås overgrepene av familiemedlemmer eller andre som står barnet nært. I tillegg begås mange seksuelle overgrep mot barn av andre mindreårige. Jeg er derfor redd et slikt register vil ha en begrenset forebyggende effekt allerede av disse grunner. Utenfor den private sfære er det i stor utstrekning innført vandelskontroll i form av politiattester for persongrupper som enten i offentlig regi eller innenfor private organisasjoner har et ansvars- eller tillitsforhold overfor barn. Ordningen skal bidra til å hindre at personer som tidligere er domfelt for seksualforbrytelser eller annen alvorlig kriminalitet, fra stillinger eller verv som innebærer omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige, og som av den grunn kan gi anledning til misbruk av barn.

Jeg bemerker i tillegg at en åpning for et offentlig tilgjengelig register over lovbrytere vil bryte vesentlig med norsk rettstradisjon. Generelt vil offentlig tilgjengeliggjøring av opplysninger om personers straffehistorikk også kunne motvirke hensynet til rehabilitering av domfelte.

Jeg mener det ikke er grunn til å utrede spørsmål om innføring av et offentlig tilgjengelig register nærmere. Av denne grunn mener jeg at dette representantforslaget ikke bør vedtas.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur